

Til byrådet

26. september 2019
Side 1 af 2

10-dages forespørgsel fra SF om Moesgaard Vildskov – Scenarier for mere urørt skov

Forligspartierne bag Budget 2019 anmodede Teknik og Miljø om at undersøge mulighederne for at omlægge Marselisborgskovene til urørt skov. Undersøgelsens resultater er afrapporteret til byrådet forud for budgetforhandlingerne for 2020. Med afsæt i ovennævnte afrapportering beder SF Teknik og Miljø om svar på følgende spørgsmål:

1. Hvilke konkrete erfaringstal for driftsøkonomi der er anvendt?
2. Hvorvidt såvel fx Naturstyrelsens, men især andre nordeuropæiske erfaringer (fx Holland, Tyskland, England) indgår?

Teknik og Miljø forstår forespørgslen således, at spørgsmålene omhandler driftsøkonomien, som knytter sig til dyreholdet beskrevet under scenarie 2b. Driftsomkostninger gælder i øvrigt også for dyreholdet beskrevet under scenarie 3.

Som nævnt i ovennævnte afrapportering tager de økonomiske overslag udgangspunkt i de nuværende drifts- og anlægsomkostninger samt tabte indtægter og meromkostninger i forhold til den ændrede skovdrift. Beregningerne er baseret på en kvalificering af Teknik og Miljø's egne erfaringer i forbindelse med rewilding i Kasted Mose samt priser på materiel, anlæg og inventar. Det har ikke været muligt at finde erfaringstal fra sammenlignelige projekter, hvor arealet udgøres af tæt og kulturpræget skov.

Udgifterne til dyrehold er vanskelige at skønne, da der er flere ukendte parametre, der spiller ind på beregningerne - eks. antal foderenheder i skovene og prisfastsættelse af dyreholdet i en konkurrencesituation.

Det er en forudsætning for den anslåede drifts- og anlægsøkonomi, at Teknik og Miljø anlægger og drifter infrastrukturen, hegn, strøm, låger, færiste, skilte m.m., og at dyreholdet udbydes. Forpagteren får ansvar iht. dyrevevlfærd, dyreværnsloven, tilsyn, indfangning af dyr osv.

De anslåede driftsomkostninger til dyrehold tager som nævnt udgangspunkt i Teknik og Miljø's projekt omkring rewilding i Kasted Mose. Dyreholdet i Kasted Mose, som udgøres af vildheste, gallowaykvæg og vandbøfler, er udliciteret til Rewilding.dk, og koster Teknik og Miljø 2.400 kr./ha.

TEKNIK OG MILJØ
Aarhus Kommune

Rådhuset, Rådhuspladsen 2
8100 Aarhus C

Telefon: 89 40 20 00

Direkte e-mail:
post@mtm.aarhus.dk

www.aarhus.dk

Sagsbehandler: Rikke Warberg Becker
Sag: 19/071298-3

Projektet er ikke direkte sammenligneligt med skovgræsning i Marselisborgskovene. Teknik og Miljø har derfor besigtiget Marselisborgskovene sammen med Rewilding.dk med henblik på en umiddelbar vurdering af henholdsvis skovens foderværdi, relevante dyretyper, dyreholdets driftsomkostninger o. lign. I forhold til driftsomkostningerne lød den umiddelbare vurdering på 2000-3.000 kr./ha. I tillæg hertil blev det vurderet, at der som udgangspunkt kun er foder til et relativt begrænset dyrehold i selve skoven. Det vil derfor, som nævnt i afrapporteringsnotatet, være nødvendigt at undersøge muligheden for at inddrage nogle af de tilstødende kommunalt ejede lysåbne arealer i eventuelle fremtidige græsningsprojekter. Der er i de økonomiske overslag ikke taget højde for eventuelt tabt forpagtningsindtægt i forbindelse hermed.

26. september 2019
Side 2 af 2

Teknik og Miljø har ligeledes kontaktet Naturstyrelsen, som aktuelt udlægger skov til biodiversitetsformål som en del af Naturpakken. Naturstyrelsen har ikke kunnet bidrage med erfaringstal for så vidt angår skovgræsning. Naturstyrelsen har refereret fra en relevant studietur til Knepp Castle Estate i Sydengland, men har heller ikke herfra erfaringstal.

Undervejs har Teknik og Miljø yderligere taget kontakt til en natur- og landbrugskonsulent, som ikke har kunnet kvalificere ovennævnte med præcise tal, men har givet en generel tilbagemelding om, at der erfaringsmæssigt er et meget stort udsving i omkostninger alt efter antal græsningsenheder, dyreholdere i nærområdet, praktiske muligheder for indfangning af dyr, muligheder for tilskud etc.

Teknik og Miljø har ikke kontaktet øvrige internationale græsningsprojekter.

Bünyamin Simsek

/

Tyge Wanstrup